

blev som bekendt disse Regler ophævede for Kreditgivning i Almindelighed, saa at de nu kun gælde for Udlaan i fast Ejendom. Paa lignende Maade er det gaaet med tilsvarende Regler andetsteds. Omkring Midten af forrige Aarhundrede blev Rentefoden givet fri i de fleste Lande. Aagerreglerne med Fastsættelse af Maksimalrente for Kreditgivning fandtes stridende imod Kontraktfrihedens Princip og lidet svarende til deres Formaal; de maatte ifølge deres Stivhed ramme ogsaa Tilfælde, hvor ingen utilbørlig Udnyttelse har fundet Sted, og ifølge deres Begrænsning til Kreditgivningen kunde de ikke ramme utilbørlig Udnyttelse i Almindelighed. I fremmede Lovgivninger fandtes det da efterhaanden nødvendigt om Aager at give nye Straffebestemmelser af mere elastisk Beskaffenhed og paa en mere bred Basis end de gamle Regler om Rentemaksimum. Efter disse mere moderne Bestemmelser straffes for Aager den, der udnytter en andens Nød, Letsind, Enfoldighed, Uerfarenhed eller lignende til at skaffe sig en efter de foreliggende Omstændigheder ublu Fordel. Bestemmelser af denne Art gjaldt i deres første Skikkelse kun Laan eller anden Kreditgivning af Penge (Kreditaager), men udvidedes efterhaanden til at angaa alle Arter af Retshandler. Omtrent samtidig begyndte man fra Straffebestemmelserne at udskille i særlige Lovbestemmelser den civilretlige Virkning af utilbørlig Udnyttelse, og der findes nu i moderne fremmed Ret en Række civilretlige Lovbestemmelser, hvorefter Viljeserklæringer, afgivne af Personer, der ved Erklæringernes Afgivelse have været Genstand for utilbørlig Udnyttelse, i større eller mindre Omfang blive ugyldige uden Hensyn til, om der foreligger et strafbart Forhold fra Udnytterens Side. Af saadanne fremmede Lovbestemmelser skal særlig fremhæves den tyske borgerlige Lovbog § 138, 2det Stykke og den schweiziske Forbundslov om Obligationretten Art. 21. Tilsvarende Regler ere derhos bragte i Forslag i Ungarn ved Udkast til almindelig borgerlig Lovbog § 957 og i Østerrig ved Udkast til Forandringer i og Tillæg til den almindelige borgerlige

Lovbog § 160, 4de Stykke. I deres Hovedtræk stemme disse Lovbestemmelser med de i England fra gammel Tid i Retspraksis uddannede, tildels noget videregaaende Regler om Ugyldighed af Retshandler, der ere komne i Stand ved utilbørlig Paavirkning (undue influence).

I norsk Ret gik man ved Lov af 29de Juni 1888 over til det moderne Aagerbegreb. Efter denne Lov straffedes for Aager den, som udnyttede en andens Nød, Letsind, Forstandssvaghed eller Uerfarenhed til for Pengeforstrækning eller for Henstand med Pengekrav at skaffe sig eller nogen anden Formuefordele eller Løfter om saadanne, som efter de foreliggende Omstændigheder stod i aabenbart og stærkt Misforhold til, hvad der ydedes Skyldneren. Ved den norske Straffelov af 22de Maj 1902 § 295 udvidedes Straffen for Aager til at gælde alle Retshandler, ikke blot Kreditaager, og ved Lov om den norske Straffelovs Ikrafttræden af 22de Maj 1902 § 17 erklæredes Retshandler, som ere strafbare efter Straffelovens § 295, for uforbindende. Ogsaa i Sverige er det moderne Aagerbegreb indført ved Lov af 14de Juni 1901, dog kun i Form af en Straffebestemmelse for Kreditaager. I Danmark er, bortset fra den til Dels paa samme Betragtning hvilende, ganske specielle Bestemmelse i Sølovens § 227, hvorom nærmere nedenfor, det nyere Aagerbegreb endnu ikke anerkendt, men det er foreslaaet indført i Strafferetten ved det af den dertil nedsatte Kommission udarbejdede Udkast til almindelig borgerlig Straffelov § 330, der fastsætter Straf for Aager for den, som i en Retshandel udnytter nogens Nød, Letsind, Enfoldighed eller Uerfarenhed til at opnaa eller betinge et Vederlag, der under Hensyn til det i Samhandelen almindelige i Forbindelse med de særlig foreliggende Omstændigheder staar i stærkt Misforhold til, hvad derfor ydes. Forslaget i nærværende Udkasts § 32 gaar ud paa i civilretlig Henseende at bringe dansk Ret i Overensstemmelse med den almindelige Retsfølelse og med den ovenfor omtalte, Landene overgældende Ret. Forslaget stilles ganske uden Hensyn til det ovennævnte Straffelovsudkasts eventuelle